

RÓZSA-UJSÁG.

—•— Német kiadása: Ungarische Rosen-Zeitung. —•—

Megjelenik minden második hónapban, műmelléklettel és két kiadásban: magyar és németben.

Kiadótulajdonos és szerkesztő: **Mühle Vilmos.**

Hirdetések csak $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{1}$ oldal terére vétetnek fel; árai:

Egész oldal 1 kiadásban	frt 6 —	Hirdetések, melyek mind a hat füzetben közöltnének, 10% engedményben részesülnek	Negyed oldal 1 kiadásban	frt 1.80
mindkét kiadásban	frt 10.—	(A magyar bélyegdíj minden egyes hirdetés után 30 krajczár, mindkét kiadásban tehát 60 kr., mi azonban külön nem számítatik fel.)	mindkét kiadásban	frt 2.80
Fél oldal 1 kiadásban	frt 3.50		Nyelczad oldal 1 kiadásban	frt 1 —
mindkét kiadásban	frt 5.25		mindkét kiadásban	frt 1.80

A rózsza az ókorban.

Hogy a rózsza születésnapja a történelem melyik korszakába esik, ugyan ki tudná megmondani?! Már 2000 évvel Krisztus születése előtt léteztek a híres babyloni kertek és bizonyára már ott is illatozott a virágok legnemesebbike, a nők és költők kedvence, a szerelem és szépség jelképe; mert Perzsza, a szomszéd állam, már a legrégebbi ókorban ismeretes volt rózsáiról. Chinában és Cochinchinában is ősidőktől fogva ápolták a virágok királynőjét. Maga Confucius ünnepelte szépségét költeményeiben és a chinai császárnak körülbelül 18.000 kötetből álló könyvtárában 1800 kötet virágtenyésztésről és 600 különösen rózsáról szól; mindazáltal a mennyei birodalom lakosai csak kétféle rózsafajt ismertek, a fehér- és a moharózsát és ezek is csak alig lányi magabokrokra nőttek, míg a virág csak szerecsendiónyi nagyságot ért el. De ezen rózsákat a nagy terjedelmű császári kertekben oly óriási mennyiségben tenyésztették, hogy a belőlük nyert esszencia (rózsaolaj) a császári család és a birodalom előkelőinek összes szükségletét fedezte; minden más halandónak ezen olaj használata a legszigorúbban el volt tiltva. — A közönséges embernek csak rózsalevelekkel megtöltött zacskókat volt szabad hordania testén talizmánul a rossz szellemek ellen, melyek a házakban kísértettek. Hasonló babona uralkodott a siamoknál, kik a jó szellemnek a születési helyét egy rózsabokor tövébe helyezték, míg a rossz szellem szerintük cyprusfa alatt jött a világra. „Aki valamely szeretett rózsabokor mellé cziprusfát ültetne, az csak szerencsétlenséget és korai halált szerezne magának, míg annak, ki sok rózsát nevel, boldogság és hosszú élet lesz osztályrésze.“ — Hasonló nagyra becsülték a rózsát az ókor többi népei is. „Hordjunk koszorúkat fiatal rózsákból, mielőtt elhervadnak“, mondja a bölcseség könyve. „Engedel-

meskedjete nekem szent gyermekek és nőjetekek mint a rózsza, melyet patak mellé ültettek“, szól Jézus Sirach. Szól továbbá a biblia Saronrózsájáról és arról, „aki a sivatagot virágoztatja mint valami rózsát“.

Az ugynevezett jerichói rózsza babonás tiszteletben részesült. Azon tulajdonsága van tudniillik, hogy ha kerekded, az anyaszállal koronázott hüvelykéje, melynek fedelei felül kerekded bárkával ellátvák, összehúzódtak, hogy megfásodott ágakkalval golyószerű fészket képez. Ha ezt vízbe dobjuk, megint feltágul, mely természetes jelenséget a szerzetesek a szent helyeknek tulajdonították, melyeken a növény terem. A legrégebbi görög írók a rózsza eredeti származási helyét Kisázsziába, vagy még Cythera szigetére is teszik, mely a görög helyen különös tiszteletben részesítették Venust és a rózsát kiváltképen neki szentelték. Állítólag csak a trójai háboru idejében került volna a Pelloponesusra és aztán Atticába. Achilles pajzsát rózsák ékesítették és rózsák voltak hozzákeverve ama illatszerekhez, melyekkel Aphrodite Hector holttestét bebalzsamozta. — Sappho (Kr. e. 600) nevezte el először a rózsát „a virágok királynőjének“. Anakreon mythosilag magyarázza származását; midőn Aphrodite a tengerből kelt, a tagjaihoz tapadó tengerhab egy cseppje a földre hullott és itt egy rózsabokor rügyévé vált. Szine fehér volt, mint a hó, melyből eredt, — az istennő vére aztán pirosra festette. Midőn Adonist a vadkan foga halálra sebezte, a szeretője segítségére siető istennő lábát egy rózsabokor tövisén megsértette, néhány vércsepp a rózsára esett, mely azonnal biborszínűre változott. Kevésbbé poétikusan keletkezett a rózsza a mohamedánusoknál, a proféta verejtékéből, miért is a hívők óvakodnak rózsalevélre lépni. Görögországban a rózsza Aphroditén kívül még Dionysosnak, a szőlővessző és a viruló természet istené-

nek volt szentelve; továbbá az ephesusi Dianának, kiből a föld buja termőképességét tisztelték. Hymen, a házasság istene, Komos, a vig társaságok istene és az élet geniusa rózsakoszorúkat hordtak fejükön. Az antik művészet a békét rózsacsokorral, buzakalászszal és olajággal jelképezte és a tavaszhorájának rózsát adott a kezébe. A muzsák és charisek attribútuma volt. Akkori időben a rózsának csak négy főfaját ismerték: a tüskerózsát, a bogyrózsát, a pimpinellét és a szép százlevelű centifoliát, mely utóbbit Nagy Sándor hozta be először Európába. A régi rómaiak isteneik és nemes embereik szobrait rózsákkal ékítették vagy kizárólag vagy ibolyákkal és myrthusvirággal vegyest. A kapukat, melyeken keresztül a győztes hadvezérek hajtottak, rózsafüzérekkel ékítették és rózsabokrétákat szórtak kocsijukba. A római menyasszony rózsákból és myrtuságból font koszorút viselt a biborfátyol alatt és a halottak fejére rózsákat raktak. Azután a hamuvá égetett hullát, — mielőtt a hamuverdebe helyezték — borral és rózsalevelekkel keverték és a sirdombra évente rózsákat szórtak, melyek ápolásra gyakran kiváló összegeket testáltak. Az elhunytak születésnapját három rózsabokor vagy hasonló számú myrtusfa ültetésével ünnepelték meg. Midőn a fényűzés és a bújáság Rómában több és több tért hódított, a rózsafényűzés is tetőpontját érte. Különösen híres volt Nero étterme, melynek mennyezete és oldalfalainak egy része gépezet segítségével fordult az asztal köré s felváltva tüntette fel a négy évszakot, miközben az eső és jégeső helyett roppant nagy mennyiségű rózsza hullott a vendégekre. E czélból a zsarnok egyetlen ily buja lakomán négy millió sesterciát (körülbelül 200 000 tallért) költött rózsákra! Heliogabal, a tékozlók tékozlója, kinek az volt a közmondása: „nincs izletesebb mártás a ritkaságnál“, s aki eszerint nem tűrt asztalán más pástétomot, mint csak kakastaréjból, pávanyelvűből, fülemüle, papagály és fácánfejből készülteteket, aki ezen esztelenséget odáig vitte, hogy egy Phönixért, melyről azt hallotta, hogy csak egyszer létezett a világon, sok ezer aranyt ígért — ez a rózsák használatában a legőrültebb módon járt el. Oly óriási mennyiségű rózsát hullajtattott a terempadlatról, hogy a lakomázók közül sokan a képződött rózsarakásokban megfuladtak! Csakis rózsaborban fürdött és még a nyilvános fürdők víztartóit is rózsával parfümírozott borral töltette meg. Egy lakoma alkalmával, melyet Kleopatra Antonius tiszteletére rendezett, az éttermek padlózatát egy rőfnyi magasságban rózsák borították, melyek felett — hogy biztonságban lehessen járni rajtuk — hálókat feszítettek ki. A hirhedt Berres utázasainál hordágyat használt, melyben rózsákkal kitömött matráczo-

kon pihent; fejét és nyakát rózsakoszorúkkal övezték és rózsával megtöltött zacskót szagolt folytonosan. Ily óriási fogyasztás mellett természetesen Olaszországban számtalan rózsakertet, sőt valóságos ültetvényeket rendeztek be, melyek iszonyú kiterjedéssel bírtak. Bóditó volt a rózsaillat Róma utcáin. E rózsagazdagságra vonatkozólag Martial felkiáltott: „Ti egyiptusok, küldjétek buzát, mi rózsákkal fizetünk érte!“ Fontos szerepet játszott a lakomáknál a rózsapudding, melynek elkészítési módjáról Apicius, e szakértője a főzés-művészetnek, a következőket mondja: „Veszünk tisztított rózsaleveleket, az alsó végén levő fehér részt gondosan levágjuk és aztán a rózsaleveleket összezúzzuk törőben, mialatt folyvást valami pikáns lét öntünk hozzá, aztán ezt keresztülöntjük szitán, négy borjufej agyát veszünk, melyről lehúztuk a burkot, erre ráöntünk kevés borsot, ezt szintén összezúzzuk és folyvást hozzáöntünk a fentemlített nedvből. Ezután négy tojást törünk, ezeket másfél pohár borral és egy pohár Sektel összekeverjük és kevés olajat is teszünk hozzá. Végül az edényt, melybe a masszát teszünk, olajjal bekenjük és az egészet megsütjük. Az így készített pudding aztán forrón lesz feltálalva“.

A kereszties hadjáratok különböző, addig nem ismert rózsafajokat hoztak Német- és Franciaországba. Így jött a többi között a damaskusi rózsza a Provenceba. De a középkor sötét időszakában a rózsák kulturája ép úgy mint a többi virágé teljesen lehanyaglott, ámbar Nagy Károly a rózsák termelését és ápolását rendeletileg ajánlta a frankoknak. Csak a 16. század második felében mutatkozott élenkebb érdeklődés a rózsza iránt, különösen a benzés szerzetesek szerepek érdekemet nagyobb körű elterjesztése körül; ahol csak kolostor keletkezett, ott nemsokára rózsakert is virult. És ez időtől kezdve a rózsza fontos szerepre jut úgy az egyháznál, mint a művészetben. Elegendőnek véljük itt csak thüringiai Szent Erzsébet rózsáját és az altenbergi monostor halotti rózsáját említeni. A római templomban rózsavasárnapkor, a husvét előtti harmadik vasárnap, a pápa egy aranyrózsát szentelt be, melylyel valamely templomot vagy koronás főt ajándékozott meg, mint pl. még 1856-ban Eugenia császárnőt Franciaország gyermekének keresztelésekor és a legújabb időben egy osztrák herceggőt, Spanyolország özvegy királynőjét. Franciaországban azelőtt keresztelések alkalmával rózsavízzel megtöltött korsókat vittek a templomba. Egy ily alkalommal egy dajka a megkeresztelendő gyermeket a földre ejtette és az asszony, ki a rózsavízet vitte, ezt ijedtében a gyermekre öntötte. E balesetet jó előjelnek vették a gyermek jövőjére nézve és csakugyan a II.

Henrik alatt híres Honsard költő lett belőle, kinek költeményei az említett körülmény folytán jó névnek örvendtek, habár csak nagyon is kö-zépszerű tehetség volt.

A rózsáünnep még ma is dívik Német- és Franciaország egyes vidékein és eredete állítólag a 6. században volna keresendő. A legenda Salinay-i Szt.-Medardust mondja az ünnep megalapítójának, mely ünnepen minden esztendőben (Junius 8.) a legerényesebb leány jutalomban és rózsakoronában részesült. Hogy ezen alapítás örök időkre fennmaradjon, 12 hold földet áldozott e célra. Az első rózsaleány állítólag magának a szentnek nővére volt. A Saleney-i templomban egy kép e tárgyat öleli fel; sokkal valószínűbb azonban, hogy az ünnep csak VIII. Lajos idejében lett alapítva és csak azért hozatik kapcsolatba a szenttel, „mivel ünnepe az évnek rózsákban leg-gazdagabb szakába esik“. A csat legalább, mely a rózsakoszoru odaerősítésére szolgál, ezen királytól származik.

A rózsák jelentősége a középkor művészetében, különösen a germán dómok és a törvénytermek építkezésénél ismeretes. A Svájc némely vidékén az, akit valamely büntett vádjá alól felmentettek, az „ártatlanság rózsájával“ ékíthette magát. Ép úgy a szabadkőművesek szokása, hogy János napkor rózsákat tűznek fel, úgylátszik, a közép-kor épület-gunyhoiból származik. Csodálatos módon Solothurn polgárai is e napon, melyen első városi tanácsnokukat választották rózsabokkrétát hordottak, amitől ezen összjövétel a „rózsakert“ nevét kapta és még ma is viseli. Mint jelkép a rózsza számos régi czímerben fordul elő; Luther Márton pecsétjében is rózsza volt. A fehér és piros rózsza véres háborúi, melyeket a York és a Lancaster-ház (1399—1486) viseltek anglia trónusáért, tudvalevőleg onnan vették nevöket. mert amaz piros, emez fehér rózsát mutatott pajzsában. A bakók bárdnyelein is egy lovag képe volt látható rózsabokkrétával a kezében, és valahányszor e szörnyű egylet tagjai rózsát láttak, meg kellett ezt csókolniok.

A kifejezés, valamint a „sub rosa“ mondani a régi görögöknek és elődeinknek is azon szokásából ered, hogy lakomáik, valamint a község vagy az ország java feletti tanácskozásuk alatt is a terem mennyezetén élő vagy csinált rózsza függött, mely a titoktartás jelének tekintetett. Titokban volt tartandó, amit jó barátok víg lakoma közben megbeszéltek. „Ön a barátság rózsái alatt bizza rám képzeletének és szívének egy művét.“ (Wieland.)

A különböző rendek és titkos egyletek között, melyek a 17. és 18. században keletkeztek és nevüket a rózsától vették, a „rózsakeresztesek“ első helyen állnak. Ezen Andreae által alapított

egylet, mely a szabadkőművességből fejlődött az egyházban és államban javításokat igyekezett eszközölni; jele Andrásskereszt és tövisekkel körülvett rózsza volt, a következő felirással: „Crua Christi corona christianorum“.

A chartres-i herczeg által 1780-ban alapított rózsaeget ellenben az összes párizsi kéjenczek és courtesanok gyűlhelye volt, míg a párizsi „Rosate“-egyletbe senkit sem vettek fel, ki nem költött egy verset a rózsza dicsőítésére. Említést érdemel még az egy bizonyos Grossinger által alapított német, és a Dom Pedro, első braziliai császár által alapított rózsarend, mely a legkedvesebbek közé tartozik az egész világon. Midőn Columbus Amerikát felfedezte, ott már a rózsát előtalálta. Mexico császárai kertjeiket díszítették vele és Peruban a nap fiai bizonyos nyilvános szertartásokon rózsakoronával jelentek meg. A peruiak a rózsabokrot a „nap bokrának“ hívják.

A becses rózsaoajat a rózsza leveleiből nyerik, a legjobb citromsárga, majdnem átlátszó. Kaschmir szolgáltatja a legértékesebbet. Már a bibliában is említés van téve a rózsaoajról, Narde arab nyelven rózsát jelent.

A legrégebb rózsabokornak a Hildesheimban a székesegyház keleti falához erősített bokrot mondják. A kriptában a kórus fülkéje alatti töve majdnem egy lábnyi az átmérőben, fél tuczat ága 15 méter magasságban terjed szét a szürke falon és száz meg száz virágja nyit. Hezilo püspök a bokrot, melyet 1000 évesre becsülnek, mostani tetőzetével láttatta el. Forduljunk végre a rózsza költőihez, kezdve Confuciuson és Anakreonon, aki 51. ódájában dicsőítette:

Koszorúval díszes tavasz mellett, Rózsa, rólad szól dalom stb.; akkor a dicsőség egy német költőé, Ernest Schulze-é, aki a virágok királynőjét az „elvarázsolt rózsában“ utolérhetlen módon dicsőítette.

Müller Ottó.

A rózsza tavaszi dugványzása.

Sok helyütt, de különösen kisebb kertészetekben, a rózsza dugványzását leginkább az elvirágzás után, tehát junius, juliusban eszközlik; leginkább azért, mert idő, hely és anyag bőven áll rendelkezésre.

Nem állítom, miszerint ez eljárás nem volna helyes; hisz a kitüzött célnak megfelelőleg, mindenki ezt vagy amazt az eljárási módot alkalmazza; de azt is hiszem, hogy mindenütt a főczél az, miszerint a terményt minél olcsóbban s rövid idő alatt állíthassák elő.

Már most a juliában gyökereztetett rózsadugványokat nagyjából edényekbe ültetik, a hol begyökeresednek ugyan, de növekedésükben alig tesznek valami előmenetelt; továbbá a teleltetésök ritkán sikerül jól és tavaszkor pedig sok költséggel és gondozás árán tehetik eladhatóvá, illetve a kiültetésre alkalmassá. Ellenben a tavaszi dugványzásnál mind eme hátrányok nem igen lépnek fel, sőt a gyökeresedés már az évszak természeténél fogva is sokkal jobb eredményt mutat fel, valamint gyorsabban megy végbe. A tavaszi dugványzásához első sorban is az őszkor erre a célra szedett galyakat használhatjuk fel; ha téli oltással is foglalkozunk, úgy az oltványok hosszú hajtásainak visszametszésénél amúgy is kárba veszendő véghajtásokat, továbbá a netalán felmaradt oltóvesszőket és végül a szabadban eszközölt tavaszi metszés alkalmával szintén kárba veszendő galyakat is felhasználhatjuk a dugványzásra.

Mind eme felsorolt anyagokat más dugványok módjára 2–3 szemre összevágjuk, egy 20–25° R. melegségű, zárható szaporító szekrény homokjába dugdossuk s a kellő gondozásban részesítjük.

A gyökeres rózsákat dugványcserepekbe ültetjük, hogy a gyökér minél hamarabb gomolyt képezzen, mely a szabadbani ültetésnél igen fontos. Ha állandó helyekre akarjuk kiültetni a rózsákat, p. l. anyanövényekül vagy díszkertben csoportokba, úgy azt még juliában is eszközölhetjük; de ha csak rövid időre akarjuk kiültetni a megerősödés céljából, akkor azokat már május elején ki kell ültetni. A talajt előzőleg mélyen megmíveljük s porhanyós trágyával bőven megtrágyázzuk; ha csak oly rózsákat akarunk kiültetni, melyeket őszkor ismét cserépbe ültetünk, akkor szükséges a területet ágyakra osztani, hogy a gondozást hozzáférhetőbben végezhesük. A kiültetést az utóbb jelzett célra úgy végezzük, hogy a kézi ásóval 15 cmnyi sor- és növénytávolságra gödröcskéket ássunk, melyeket melegágyi földdel töltvén meg, beültetjük a rózsákat; a kivetett földet pedig a növények köré peremül használjuk fel, valamint az öntözést, illetve beiszapolást és az egész ágyakat apró trágyávali befedést el ne mulasztjuk. Gondunk legyen ez után az ágyak tisztántartására a gyomtól, továbbá a porhanyításra és a bő öntözésre; de valahányszor a porhanyítást ismételjük, annyiszor a trágyávali befedést is eszközöljük, hogy a föld a kellő nedveséget megtarthassa.

A beültetés szeptember elején történjék a megfelelő edényekbe, mely után egy melegágyba rakva az ablakokat zárva tartjuk, valamint a permevezést és árnyékolást el ne mulasztjuk. Itt a begyökeresedés után ismét a szabad levegőhöz szoktatjuk, az ablakokat levéve mindaddig künn hagyjuk, míg az idő túlságos hidegre nem fordul.

Az ily módon termelt rózsákat télre helyszűke, miatt a szabadban is elvermelhetjük, valamint akár hajtásra, akár exportálásra felhasználhatjuk, illetve adhatjuk el, amennyiben ezek bármely más módon termeltekkel kiállják a versenyt.

Csérer Gyula.

Új rózsák.

Az idei rózsaujdonság-vásár 29 termelőtől 81 fajt hozott a piacra. 23 fajról már az előző füzetben tárgyaltunk, még pedig Soupert & Notting, Cochet-Cochet, Guillot, Pernet-Ducher, Vignerone, Hartman, Dickson & Sons, Verdier, Jobert cézek tenyésztéseiről.

Hogy az idei 81 ujdonság közül ép oly nagy mennyiségű értéktelen faj fog elesni, mint az előző évfolyamokban, az bizonyos, és azért csakis — mint eddig is legujabb rózsafajok említésénél, melyek értékéből még nem tudunk meggyőződni, — a tenyésztők által hozzájuk fűzött leírás rövid visszaadására szorítkozunk, de azért azt hisszük, hogy már ma is a következő fajokat nevezhetjük különösen értékeseknek: Charlotte Gillemot, (Guillot), Souvenir de Madame Eugène Verdier (Jobert), Madame Eugène Resal (Guillot), Grande Duchesse héritière Anne Marie de Luxembourg (Soupert & Notting), Souvenir de Ferike d'Antonovics (Soupert & Notting), Souvenir de Président Carnot (Pernet-Ducher), Clio (Paul & Sons) és Fiametta Nabonnand (Nabonnand).

Tenyésztő: Bernaix.

Chevalier Angelo Ferrario. (R. indica odorata.) Virágja nagy, alakja tökéletes és szép tartású; telt, igen széles petalokkal. Színe bíbor-carmoisin, csúcsai világos kármin színűek, bokra erőteljes.

E. Voyrat Hermanos. (R. indica odorata.) Bimbójának alakja szép, virágja nagy, telt, kétszínű, szirmai baraczsárgák és gyengéden kárminrózsaszínűek, amaránthszínpiros visszfényvel. Illata kellemes. Bokra erőteljes.

Madame Mulson. (R. indica odorata.) Virágja nagy, jól tömött, nagyon jó illatu, külső szirmai szélesek, sávozottak, arméniai sárga és pisztráng rózsaszínűek nankin visszfényvel. Bokra nem valami erőteljes.

Madame Wagram Comtesse de Turenne. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, szép és ritka alakkal, bimbója vastag. Színe satinrózsa, nyiláskor húszszínű, csúcsa kénsárga incarnatpiros átmenettel, mélynek tetsző kínai rózsaszínű visszfényvel. Bokra erőteljes.

Miss Kathérine G. Warren. (R. indica odorata.) Virágja nagy; erősen tömött, karminpiros, gránát pirossal árnyalva, mely fényes chinai rózsaszinbe megy át, gazdagon virágzó, lombozata fényes.

Rose d'Evian. (R. indica odorata.) Bimbója hosszúkás, a nyílás előtt magentapiros; virágja igen nagy csésze alakú, erősen tömött. A petálok külseje chinai rózsaszínű, belseje incarnat kármin. Bokra erőteljes.

Vivo é Hijos. (R. indica odorata.) Ezen faj színezete rendkívül meglepő. A sárgának és pirosnak vegyüléke által ezen növény igen kedves külsőt nyer. Virágja nagy terjedelmű, erősen tömött, kármin rózsaszínű; közepében halványabb, a hol is a szíromlevelek hullámszerűen tömörülnek, hajnálsárgák, pisztráng színűek, baraczsárgák és néha incarnát színűek. Bokra középszerű.

Tenyésztő: Bonnaire.

Souvenir du Laurent Guillot. (R. indica odorata.) Virágja nagy, chinai rózsaszínű baraczk-sárga középpel, szélén kármin-színű. Bokra erőteljes, lombozata szép sötétzöld.

Josephine Marot. (R. indica odorata hybrida.) Virágja nagy, tömött, muszlinfehér, bimbókorában rózsaszínnel könnyedén befuttatva. Bokra nagyon erőteljes, dúsan virágzik, lombozata sötétzöld.

Rosomane Alix Hugnier. (R. indica odorata hybrida.) Virágja nagy, imbriquált, szép gyöngyfehér, belül pisztrángszínű rózsaszínű visszfényvel. Bokra igen erőteljes, lombozata halványzöld.

Tenyésztő: Bruant.

Belle Poitevine. (R. rugosa hybrida.) Bimbói, melyek az első tavaszi napokon megjelennek és késő őszig folyton megújulnak, hosszúra nyultak és vastag, nagyon erőteljes hajtásokon fejlődnek nagy csokrokban. Nagy, szép rózsaszínű virágjainak pompás centifolia és szegfüillata van. Bokra rendkívül erőteljes, lombozata sötétzöld.

Rosa Calocarpa. (R. rugosa hybrida.) Virágjai számosak, közép nagyságúak és egyszerűek, tiszta rózsaszínű és kellemes illatu. Erőteljesen fejlődő bokra késő nyártól kezdve tele van bogyókkal, melyek gyönyörű piros színűek és a bokrot egyikévé teszik a legszebbeknek, melyek gyümölcsük kedvéért kultiválnak. Mindazonáltal bokra a virágzási idő alatt is gyönyörű.

A bogyók 40–60 darabból álló csomókban nőnek és különösen idősebb magastövek ezrével termik egy növényen.

Tenyésztő: Chauvry.

Mademoiselle Marie Louise Pagerie. (R. indica odorata.) Gloire de Dijontól származik. Igen nagy, tömött virágai szép chromeárgák, szíromleveleinek

belső oldalai rózsaszínnel futtatva és pontozva, őszi virágja aranyárga. Bokra erőteljes, félig futó.

Colonel Mignot. (R. hybrida bifera.) Carl Coers-től származik. Virágja kellemes illatú, igen nagy, gömbölyű, tömött, ibolyás-rózsaszínű, szíromlevelei belseje ezüstös-rózsaszínű. Bokra erőteljes, lombozata sötétzöld.

Tenyésztő: Corboeul-Marsault.

Climbing White Pet. (R. polyantha.) Virágja közép nagyságú, tömött hófehér. Bokra erőteljes növesű, mint Turner „Crimson Rambler“-je.

Mademoiselle Marie Page. (R. borbonica hybrida.) Virágja nagy, csoportosan nő, csészealakú, tömött, igen élénk rózsaszínnel futtatva, szíromlevelei élénkpirosan eresztek. Bokra erőteljes.

Madame Marguerite Marsault. (R. hybrida bifera.) Virágja nagy, golyószerű tömött, élénk piros árnyalattal, kellemes illatu. Bokra középszerű, gazdag virágú.

Monsieur Guillaume Popie. (R. hybrida bifera.) Virágja nagy, csoportosan nő, szépen formált, tömött, tiszta, élénk pirosszínű. Bokra nagyon erőteljes, gazdagon virágzó.

Tenyésztő: Drögemüller.

Emin Pascha. (R. indica odorata hybrida.) Virágja mint „Van Houtte“-é, nagy, tömött, kármin-rózsaszínű. Bokra erőteljes.

Tenyésztő: Dubreuil.

Madeleine de Chatellier. (R. polyantha.) Bimbói csoportosak, hosszúra nyultak, halványsárgák kapuczinersárgával árnyalva. Virágja kénszínű, közepén sötétebb. Bokra erőteljes.

Francis Dubreuil. (R. indica odorata.) A legszebb piros tearózsa! Bimbója hosszúkás, virágja gyönyörű alakú, könnyen nyíló, igen nagy, bársonyos biborcarmoisin amarant- és cseresznyepiros árnyalattal. Bokra erőteljes.

Tenyésztő: Glantenet.

Baronne Gustave de St. Paul. (R. hybrida bifera.) Jó tenészcsoport. Virágja igen nagy, erőteljes száron ül, halványrózsaszínű ezüstös visszfényvel. Bokra erőteljes, rendkívül dúsan virágzó.

Tenyésztő: Godard.

Claire Godard. (R. indica odorata.) Bimbója hosszúkás, virágja könnyen nyíló, erősen tömött, hófehér. Bokra erőteljes, ősszel dúsan virágzik.

Madame Louis Blanchet. (R. noisetteana.) Virágja igen nagy húsrózsaszínű ibolyaszínnel márványozva. Bokra nagyon erőteljes.

Tenyésztő: Gray.

Alister Stella Gray. (R. noisetteana hybrida.) Virágja csoportokban nő, alakja és színe a Will. Allen Richardson-éhoz hasonló, de kisebb. Bokra erőteljes, erősen kúszó.

Tenyésztő: Lévêque.

Baronne Gaston Chandon. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, tömött. Alapszíne rézsárga; közepe narancs- és barackszínnel árnyalt, arany visszfényvel, finom rózsá-kárminszínnel futtatva. Bokra rendkívül erőteljes, lombja sötétzöld.

Louis Lévêque. (R. indica odorata.) Bimbója hosszúkas. Virágja nagy, golyó alakú, élénk rózsaszínű rézsárga árnyalással. Szirmai szélesek, tiszta rózsaszínű szegélyvel. Bokra erőteljes.

Madame Georges Bouland. (R. indica odorata.) Bimbója gyönyörű, virágja nagy, kiváló szép alakú, fényes kénysárgaszínű, narancsszínnel árnyalva.

Madame Heloïse Mantin. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, remek alakú, tömött élénk citromsárga, sötétebb, gyakran barackszínű középpel. Bokra rendkívül erőteljes, lombja fényes, sötétzöld színű.

Madame Laurent Simons. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, tömött, rézes sárgás-rózsaszínű chrompiros árnyalattal és incarnat rózsaszínnel futtatva. Bokra erőteljes, lombzata fényes zöld.

Mademoiselle Denise de Reversan. (R. indica odorata.) Virágja nagy, szépen formált, tömött, fehér, szalmasárgával befuttatva és világos ockersárgával árnyalva. Bokra erőteljes.

Mademoiselle Françoise de Kerjégu. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, halvány fehér, finom rózsaszín árnyéklással, középen néha sárgás alapon élénk barackpiros, pompás ibolyailattal. Bokra nagyon erőteljes. Lombzata fémszöld.

Général Annenkoff. (R. hybrida bifera.) Virágja nagyon szép alakú, igen nagy, tömött, cziinnóber színű barnával árnyalva. Bokra erőteljes, gazdagon virágzik. Széles lombzata sötétzöld.

Tenyésztő: Liabaud.

Madame Charles Franchet. (R. indica odorata.) Virágja nagy, gömbölyű, élénk rózsaszínű rézsárgával árnyalva. Szirmai szélesek, élénk rózsaszínű szegélyzettel. Bokra erőteljes.

Madame Rozaine Bouchariat. (R. indica odorata.) Virágja nagy, gömbölyű, nüancirozott zergesárga színnel rózsás árnyéklással. Bokra igen erőteljes. Lombzata széles, sötétzöld.

Madame Antoine Rivoire. (R. hybrida bifera.) Virágja nagy csészealakú, gyengéd rózsaszínnel és kármin visszfényvel. Bokra igen erőteljes, lombzata világos zöld.

Madame de la Bostie. (R. hybrida bifera.) Virágja igen nagy, gömbölyű, könnyen nyíló, tömött, pisztrángszínű, fehér szegélyű szirmokkal, melynek külső oldalai borvörösek. Bokra erőteljes, lombja kékes zöld.

Tenyésztő: Nabonnand.

Fiametta Nabonnand. (R. indica odorata.) Papa Gonthier és Niphetos keresztezéséből származik. Elsőrangú faj, rendkívül gazdag virágzással; mint használatra szánt rózsá és az üdészetre kiválóan alkalmas. Ő a fehér Papa Gonthier, tökéletes királynő, biborral és hermelinnel. Bimbója erőduzzadó száron hosszúkas és rendkívül elegáns formájú, gyengéd kárminszínű árnyalattal. Virágjának remek selyemfényű fehér színe van, szirmait könnyed rózsaszín szegélyezi. Közepén aranszín tónus futja be, mely a szélek felé gyengéd kárminba megy át, míg a külső oldalak gyönyörű gyöngyhéj-fehérben pompáznak. Bokra egészen „Papa Gonthier“-ra vall, és termete, mely erőre és szívósságra nézve nem hagy fenn kívánni valót, e rózsát hideg égövek alatt való tenyésztésre is alkalmassá teszi.

Gloire de Puy d'Anzon. (R. indica odorata.) Virágja nagy, félig tömött, kárminpiros, közepén aranszínű. Bokra erőteljes, kapaszkodó.

Madame Jules Siegfried. (R. indica odorata.) Rêve d'or és Baronne Henriette de Loew keresztezéséből származik. Bimbója hosszúkas, virágja igen nagy, csészealakú, tömött tejfelszínű hússzínnel keverve és sötétebb árnyalattal a közepén. Bokra nagyon erőteljes, rendkívül erős, kapaszkodó hajtásokkal.

Marquise Pontol-Pontcarrée. (R. indica odorata.) Virágja igen nagy, szép formájú, fényes világos rózsaszínű élénk rózsával és barackszárgával keverve. Bokra erőteljes, lombzata sötétzöld.

Mistress Mirabel Grey. (R. indica odorata.) Papa Gonthier-től ered. Bimbója hosszúkas ép úgy mint Papa Gonthier-nél, virágja nagy, egyenesen felfelé álló, félig telt, sötét kárminpiros, küloldala bársonyos, közepe világos. Bokra igen erőteljes, dús ágazattal.

Thérèse Barrois. (R. indica odorata.) Bimbója hosszúkas, virágja nagy, szép formájú, félig telt, üvegezett rózsaszínnel; félig nyitott állapotában kínai rózsaszínű gyönyörű visszfényvel, egészen nyitva aranszínű középet mutat. Bokra nagyon erőteljes, igen gazdagon virágzó.

Valentine Gaunet. (R. indica odorata.) Virágja felfelé álló, igen nagy, telt, világos rózsaszínű és nagy pártalevelek csúcsein ezüstös, küloldala gyengéd kárminszínű. Bokra igen erős, gazdagon virágzik.

Tenyésztő: Wm. Paul & Sons.

✓ **Duke of York.** (R. indica odorata.) Virágja szép tartású, nagy, rózsapiros és fehér, néhol fehéren szegélyezve és sötétkárminnal pettyezve. Néha a középén egészen sötétpiros. Bokra erőteljes.

✓ **Lorna Doone.** (R. borbonica.) Virágja szépalakú, gömbölyded telt, magentapiros, skarláttal árnyalva. Bokra erőteljes, gazdagon virágzó.

Tenyésztő: Pelletier.

Madame Georges Durrschmitt. (R. indica odorata.) Christine de Nouë és Madame Falcot keresztezéséből ered. Virágja gömbölyded, szegélyein csészealakú, rendkívül nagy egész 14 cm átmérőjüig — kínai rózsaszínű, küloldalán incarnat és sárga, középén cseresznyepiros. Bokra nagyon erőteljes.

Madame Joan André. (R. indica odorata.) Van Houtte és Madame de Tartas keresztezéséből származik. Bimbója hosszukás, virágja igen nagy, imbriquált, telt, sötétrózsaszínű, néha világos rózsaszínnel sávozva, könnyed sárgás csúcsokkal. Bokra erőteljes.

Tenyésztő: Pernet-Ducher.

✓ **Souvenir de Président Carnot.** (R. indica odorata hybrida.) Lady Mary Fitzwilliam magoncztól ered. Bimbója mint Nyphetosnál hosszukás, erőteljes, hosszú száron, virágja igen nagy, telt, gyengéd hússzínű a középén és hússzínű a széleken. Bokra igen erőteljes, gazdagon virágzó és szívós.

Tenyésztő: Pernet père.

Mademoiselle Marie Crépey. (R. indica odorata.) „Van Houtte“-tól ered. Virágja igen szép formájú, nagy, telt, sárgásfehér és élénk rózsaszegélylyel. Bokra erőteljes.

Merveille des Blanches. (R. hybrida bifera.) Baronne Adolphe de Rothschild-tól származik. Virágja igen nagy, telt, tisztafehér, középén gyengéd rózsaszínű. Bokra erőteljes, lombja sötétzöld.

Tenyésztő: Perrier.

Madame Emilie Charrin. (R. indica odorata.) Bimbója hosszukás, virágja könnyen nyílik, közép-nagyságú, telt, kínai rózsaszínű fényes incarnattal befuttatva. Bokra erőteljes és gazdag virágú.

Tenyésztő: Prince.

✓ **Clara Watson.** (R. indica odorata hybrida.) Virágja pisztrángszínű és szegfűrózsás, bokra erőteljes.

Tenyésztő: Puyravaud.

✓ **La Ninette.** (R. noisetteana.) Ailen Richardson és America keresztezéséből származik. Virágja kicsiny, félig telt, halványfehér, gyengéd pisztráng színű alapon. Bokra erőteljes, gazdag virágú.

Tenyésztő: Reboul.

✓ **André Sibourg.** (R. indica odorata.) Virágja gömbölyded, könnyen nyílik, nagy, rózsaszínű sárga visszfényvel az alapon, túloldala ezüstös fehér. Bokra erőteljes, alacsony, nagyon bővirágú.

✓ **Louis Neyzet.** (R. indica odorata.) Bimbója hosszukás, virágja szépalkatu, nagy telt, kínai rózsaszínnel narancssárga alapon, széles fehér szegélylyel a pártákon. Bokra erőteljes, sűrű lombú, nagyon gazdag virágzással.

Tenyésztő: Schwartz.

Madame Trlévoz. (R. indica odorata.) Alkata a Souv. de Malmaison-éhoz hasonló. Virágja könnyen nyíló, telt, pisztrángsárga aurorával és nankinsárgával árnyalva. Bokra erőteljes, lombozata biborosán színeztett.

✓ **Baron de St. Albe.** (R. hybrida bifera.) Virágja nagy, imbriquált, bársonyos carmoisinpíros, bibor és ribiszkepiros színnel árnyalva. Bokra erőteljes. Lombja fényzöld.

Monsieur de Syras. (R. hybrida bifera.) Virágja szép alkatu, nagy, élénk kárminrózsaszínű gyöngyhéjszerű rózsaszínnel átfinomítva. Bokra erőteljes, gazdag virágzású, lombja világos zöld.

A jutalmazott 1895-iki újítások:**R. hybrida bifera:**

Clio. 2 bizonyítvány, London.

Marchioness of Downshire. Arany érem, London.

Mrs. R. G. Sharman-Crawford. Aranyérem, 5 bizonyítvány, London.

R. indica odorata:

Chevalier Angelo Ferrario. I. díj, Lyon.

Duke of York. 1 bizonyítvány, London.

E. Veyrat Hermanos. I. díj, Lyon.

Francis Dubreuil. Díj, Lyon.

Grande Duchesse héritière Anne Marie de Luxembourg. 2 díj Luxembourg, Mons.

R. indica odorata hybrida:

Charlotte Gillemot. 2 első díj, Lyon.

Josephine Marot. 2 díj, Lyon.

Madame Abel Chatenay. I. díj, Lyon.

Rosomane Alix Huguiet. 2 első díj, Lyon.

Souvenir de Madame Eugène Verdier. I. díj, Lyon.

Souvenir du Président Carnot. I. díj, Lyon.

R. noisetteana:

Alister Stella Gray. Arany érem, London.

R. polyantha:

Madeleine de Chatellier. Bizonyítvány, Lyon.

*Rózsa-Ujság
Magyar. Rosenzüchtung
1895*

Rosa indica odorata.

Nabonnand 1883.

„Papa Gontier.“

Ragyogó rózsaszínű, sárga árnyalt középpel.

Műmellékletünk.)*

Souvenir de Christophe Cochet. Ezen szép ujdonságnak leírása helyett az ezen évfolyam 3. számában megjelent „a Kamtschatkai rózsák” című czikkre hivatkozunk.

„Sub rosa.“

William Paul „The Rose-Garden”-jából a következő érdekes részletet közöljük, a mely a társaságban gyakran használt e közmondást illeti. A rózsza felől a régi rómaiaknál a következőkép ír:

Venusnak, Amornak, Aurorának és Harpokratesnek, a hallgatagság istenének is szentelték. Ha Venusnak mint a szépség, Amornak mint a szerelem jelvénye volt szentelve, kitalálhatjuk, miért volt a hajnal istennőjének ajánlva; azért, mert az ifjúság jelképe volt. Különben is a görögök erősen meg voltak győződve, hogy a rózsza legszebb napfelkeltekor; mert ha a regg fuvallatában nyílik, minden üdesége, melyből különös szépsége nagyrészt létesül és mely a nyári napsugarak forrósága folytán elenyészik, — látható. Mivel Harpokratesnek, a hallgatagság istenének volt szentelve, valószínűleg ennek folytán kapott lábra északi Európában ama most már divatból kiment szokás, hogy társaságokban vagy más összejövetelek alkalmával rózsát akasztottak a szoba padlatára, annak jeléül, hogy az, a miről itt tárgyalnak, bizalmas jellegű.

A fehér rózsát sokáig a titoktartás jelképeként tekintették; a mely társaság felett fel volt függesztve, ott nem is lett titok elárulva, mert csakis az esküdt barátság ünnepi asztala felett csüngött. Bármennyit is ittak, vagy bár hányszor kerülte légyen meg a serleg az asztalt, a míg a fehér rózsza fejeik felett függött, minden titok sérthetetlennek tekintetett; bármely kevésé fontos volt is a nyilvánult bizalom, e virág alatt sohasem lett megsértve, mert köröskörül e mondás volt felírva:

Halál reá, ki én alattam
Elárul titkon mondott szót!

Mennyi hitnek és mekkora bizalomnak kellett ott ama régi időben férfi és férfi között uralkodnia, hol csak egy virág jelenlétére volt szükség, hogy a rágalmazás gyűlöletes iszapja megdermedjen és ama méreg megsemmisüljön, mely, ha

egyszer megkezdte működését, oly vészthozóan áll útjába az emberi boldogságnak!

Müller Tamás poétai virágnyelvében következőképen ír: „Azon körből, mely ama a rózsához kötött mondásra volt utalva, nem került ki egy árva szó sem. Csak a kedvtöltésre gondoltak; a kellemetlen szó már el volt feledve, még mielőtt kimondták; vagy ha mégis beszéd tárgya lett, olyannak vették, mely csak egy pillanatig „a rózsza alatt” létezett. Igazi, megbízható próbaköve a barátságnak, megsérthetetlen köteléke a testvériségnek szent oltár, melynél szív szívnek hűséget esküdött, nem szorultál arany lánczokra, melyek bizalmad tárgyához fűzzenek, rem ü nepélyes esküre, melyet csak azért tesznek, hogy ismét megszegjék! Semmi sem kellett egy egyszerű fehér rózsán kívül, hogy ez őszinte szívű, erős bizalmú emberek összeköttessenek!”

*

Innen ered, hogy sok ember, ha közönséges társalgás közben egymásnak valamit bizalmasan mondanak, szándékukat a „sub rosa” szóval fejezik ki.

Rosa Rugosa Thunb.

— Irtta: Sprenger C, San Giovanni a Teduccioóban. —

Az egész nagy család egyik legszebb rózsája e keletázsiai már régen ismert és mégis csak néhány év előtt leginkább Regel érdeme folytán ismét szélesebb körökbe bevezetett Japáni. Annyi jó oldala van, hogy az ember tulajdonkép fel sem tudná fogni, miért maradt annyi ideig elrejtve, ha nem jutna eszünkbe, hogy minden valódi jó csak nehezen és lassan tör magának utat. E nemes rózsza körülbelül 1 méter magasnyira nő, de nevelnek magonczoikat, melyek 2 méter és még magasabb törzseket fejlesztenek s e mellett mégis nagy kerülettel bírnak. Korán hajt és megtartja lombját, míg a fagy el nem pusztítja és Dél-Európában december közepéig zöld marad. Mellékajtásai rendszeresen nagy számúak; a törzshajtások, ágak, levélvázak többnyire hosszabb-rövidebb, egyenes tövisekkel vannak tele, melyek nagyon élesek. A szép, lágy lombzat felül sötétzöld, alsó felén pelyhes fehér és ősszel először bronzszínűvé, azután rézszerűvé válik, végtére aransárga színbe megy át és lehull. E gyönyörű őszi színezés folytán a bokor kiváló decoratív jellegű és a bronzszínű ágvégek a lakások, vázák stb. ékítésére nagy hatással alkalmazhatók. A nagy virágok egyenként vagy kette-

*) Minden erőlködés daczára sem sikerült a műintézetnek a képet ezen szám elküldéséig elkészítenie, miért is ezen képet a legközelebbi számhoz fogjuk csatolni. *A kiadóhivatal.*

sével-hármasával fordulnak elő az ágak végein és többnyire — mint később a gyümölcssei is — erősen lefelé csüngenek. Magvából több generáción át nagy számú erős mértékben variáló növényt lehet nevelni, melyek olyannyira térnek el egymástól, hogy szinte azt hihetné az ember, hogy e szép és ellentállásra képes Japáni hivatva lesz a rózsatenyésztésnek új utakat törni. Egyetlen magonc sem hasonlít a másikkhoz, sem a növény, sem a lombzat vagy a virágok tekintetében. A tövecskék majd egyenesek és felfelé nőnek, majd sodrottak, hajlottak, sőt oldalt fekvők. Virágjaik pedig úgy nagyságra mint alakra és színre nézve nagyban eltérnek egymástól és néha-néha a tömörséghez közelednek. E rózsza elterjedtsége elég szűk határok között marad, de azért ép úgy a dombvidéken mint a síkságon és a magas hegyek között is megterem. Itt eltölpül, és a hol a talaj sziklás és az ágak meg ágacsokként erősen a földre simulnak. Körülbelül úgy lesz mint a rozmarin Dél-Olaszországban, mely a síkságon 2 méter magas bokorra nő, míg ugyanez a bokor a hegyekben minél magasabb helyen van, annál jobban és jobban eltölpül és végtére egészen a földhöz lapulva, hajlékony ágait messzire kiterjeszti. A R. rugosa szép gyümölcssei tövisnélküliek és élénk pirosak. Ezek végtére teljesen beszáradnak s így sokáig maradnak csüngve a növényen. A nedvdús burok mint minden más rózsánál, a hol ilyen előfordul, ennél is nagyon jóízű és a rózsabogyó geleje vagy ebből készült leves kitűnő ízű és az egészségnak jót tesz. Már e gyümölcssei miatt is ápolandó volna e rózsza, és e célra ki lehetne keresni valami dűsan termőt és nedvben gazdagot és ezt aztán szaporítani. De sajnosan e rózsabogyó-geleék és levelek még mindig nem népszerűek! E rózsákat tömegesen lehet szaporítani magvak által; ha ezeket rögtön a megérés után vetjük el, a jövő tavasszal minden bizonynyal kihajt és a magoncok már az első nyáron is meglehetősen megerősödnek, de rohamosabban csak a következő esztendőben növekszenek s harmadik évtől kezdve indulnak virágzásnak. Lehet azonban oltványok által is szaporítani őket, ha azokat ősszel rövidre nyessük és rögtön beültetjük.

Meglehetősen gyorsan vernek gyökeret és azonnal virágzásra képesek. Virágzási idejük késő őszi tart, a későbbi virágok azonban ritkán hoznak gyümölcsöt. Keresztezésre a rózsza egyelőre nem alkalmas. De nyertek már hybridákat és bizonyára erősen haladnak előre. A R. rugosa teljesen telelésre képes Szt-Pétervárott is és ép oly jól terem meg Madeirában!

Cserepes tenyészrózsák kezelése viritás után.

Mihelyt a rózsák elvirágoztak, nyessük vissza a hajtást 3 szemig és távolítsuk el az összes sűrűn álló vagy összekúszált ágakat, azután állítsuk a rózsákat egy hideg szekrénybe, melyben azonban a hőmérséklet + 2° R. alul még sem szálljon és csak keveset öntözzünk, mindaddig, míg friss hajtásokat nem fejlesztenek. Ha beáll a vegetáció, akkor locsoljunk bőven. Junius kezdetével a rózsákat könnyű, tápdús földbe ültetjük át ágyakba, rakjuk a szabadban és egész az edény széléig a földbe tesszük. Legjobb ezen munkálatokat borús időben végezni.

Angol rózsatenyésztés.

Az angol rózsát mindenekelőtt virágai nagysága és páratlan szépsége jellemzi. Ezen tulajdonságok többféle okból erednek, de mindenesetre annak a gondosságnak eredménye is, melyet az angol rózsakertészek arra fordítanak, hogy a rózsák az első évben ne jussanak viritásra, miáltal erős tövekre tehetnek szert, még egyes szemeket is kitornek, hogy kevés, de annál erősebb hajtásokat elérjenek.

A föld, melyet a rózsáknak edényben való tenyésztésére használnak, 2 részben jó, át nem szitált kerti földből, 2 részben korhadt trágyából és egy részben homokból áll. Finomabb gyökézzettel bíró rózsáknak, m. p. thea és bengálrózsáknak, még lombot és tözeget tartalmazó földet is kevernek alá. Ezen keveréket ősszel halomra hozzák, a tél folyama alatt kétszer vagy háromszor át dolgozzák és rá frissen oltott meszet hintenek, hogy a netán létező férgeket vagy bogarakat ezáltal kiirtsák.

A rózsák vegetációjuk és növéssük alatt sok vizet kívánnak meg és avval az angolok csakugyan nem takarékoskodnak. Igen sokat locsolnak és a vízben kisebb mennyiségű guanót oldanak fel: 100 grammot 10 literre.

Az angol kertészek továbbá beható figyelemmel kísérik a rózsza fejlődését és növéssét, hogy ezáltal a nyessét a növény kívánata szerint végezhessek. És valóban a nyessés az, a mitől a növény szép magatartása és szépsége függ. A moharózsákat például rövidebbre nyessik mint a theahybridákat és a gyökérnemes theákat még rövidebbre nyessik, hogy erős hajtásokat fejlesszenek, erősebbeket mint azok, a melyek az öreg fából erednek. Az erős remontantrózsákat 6, a provencai és moharózsákat 2 vagy 4 szemre visszanyessik.

A nyésés után a fattyúhajtások eltávolítása a legfontosabb munkálat. — A rózsáknak késői tenyészésére ép oly gondot fordítanak Angolországban, mint a rózsahajtásra. Keményebb idők beálltával a rózsákat üveg alá (rózsaház vagy melegágy) helyezik, hol azonban igen sok levegőt bocsátanak rájuk, miáltal a növények erős növényben maradnak. — A mi a fajokat illeti, azokból olyanokat tenyésztenek előszeretettel, a melyek csak egy virágot hoznak egy hajtáson és a melyek természetűl fogva is erősek.

Az edényekben álló tenyészrózsáknak kezelése nyáron.

A tenyészrózsáknak viritására igen nagy befolyással van a kezelés nyáron — és a bimbófejlődés megakadályozása nyáron — mely időben a virágok ugyis kisebb értékűek — bő kárpótlást nyújt a hajtásban.

A legszebb és legerősebb bimbók a hajtások végén fejlődnek, de értéktelenek, mert a hajtásokat a növények hajtása előtt ugyis le kell vágni. Fordítsuk tehát főfigyelmünket azon rügyek erősödésére, a melyek hajtáskor hivatva vannak a virágokat fejleszteni. Augusztus kezdete vagy közepe felé vegyük le a hajtások hegyeit; mihelyt a lehegyezett hajtások újból bimbófejlesztést mutatnak, újra leveszszük azokat és folytassuk ezt ahányszor csak szükséges, vagy míg a legerősebb két rügyre jutottunk, melyeket meghagyunk, hogy a növény vegetációját meg ne akadályozzuk. A két rügy teljesen elegendő arra, hogy a növény életerejét, mely ez időben csökken, annyira foglalkoztassa, hogy a rügyek kihajtása elmarad.

Helyreigazítás.

Schmidt J. C. erfurti czég tavaly igen szép kúszórózsát „Himmelsauge“ néven hozott forgalomba. E rózsza teljes mértékben érdemi meg az ajánlást, melyben részesül és úgy a kúszórózsáknál ritkán előforduló sötét színe, valamint virág-gazdagsága, könnyű virágzása és szép növése által tűnik ki.

E faj leírásánál azonban tévedés történt; az elnevezésnek ugyanis nem „Himmelsauge“ (Schmidt J. C.), hanem „Himmelsauge“ (Geschwind R., eladó Schmidt 1893) kellett volna lennie, mert ezen

újdonságot én neveltem itt Korponán magbó és adtam el Schmidt J. C. cégnek. Eredetileg egy barátom után „Francesco Dona“ volt a neve. Az említett czég azonban helyesebbnek találta e rózsát „Himmelsauge“-nak nevezni, ami ellen semmi kifogásom sem volt, mert az általam nevelt kúszórózsamagonczok között a „Himmelsauge“-nál sokkal szebbek is vannak, melyek közül hiszen szentelhetek egyet Dona barátomnak.

Ép így a Schmidt J. C. czég által forgalomba hozott rózsaujdonságoknál: Rosa californica fl. pl.: Theano (Geschwind R., eladó Schmidt J. C.) és Rosa rugosa alba: Schneelicht (Geschwind R., eladó Schmidt J. C.) elnevezéseket kellett volna használni.

A mi már most a „Schneelicht“ fajt illeti, — a mely a R. rugosa és a R. phoenicea (egy még kevésbé ismert alak) keresztezéséből származott, mely alkalommal utóbbi szolgált magviselőül — meg kell jegyeznem, hogy a „Schneelicht“-et daczára annak, hogy virágja egyszerű szirmú parkrózsának, de még inkább sövényrózsának melegen ajánlhatom, mert kemény volta, erőteljes növése és rendkívüli virág-gazdagsága (áthajlott ágakon füzérelakban virit többedmagával a legnagyobb fehér színben mellékágakon) a skót sövényrózsza vetélytársává teszi.

Hát még a tövisei! Aki e rózsák sövényén át akarna kúszni, azt bizony szívből sajnálnám.

Ez alkalommal meg akarom még említeni, hogy a többször említett czég egy most Erfurtban kísérleti virágzásban levő, általam nevelt lángrózsza színű, teli rózsát azon megjegyzéssel küldte nekem vissza, hogy ezen magoncz nem hasonlít rugosához.

Természetes, hogy nem lehet mindenkitől kívánni, hogy a hybridáció titkait teljesen ismerje. De mit szólnának még az ilyen kétkedők, ha teljesen tövis nélküli, síma levelű (nem redős) rugosa-magonczokat látnának, melyek meg ezen felül csak alig néhány centimetryire emelkednek a talaj fölött?

Korpona, 1895. évi márczius hó 21-én.

Geschwind Rudolf,
erdész.

Rózsapénész.

A rózsapénész kiirtására Verdier a következőket ajánlja: Vas főzőedénybe 250 Gramm kénvirágot, ugyanannyi frissen oltott meszet teszünk, melyre 3 liter vizet öntünk és ezen vegyületet 10 percen keresztül folytonos felkavarással főzzük. Ha ezen folyadék kihűlt és tiszta, öntsük üvegekbe, amelyeket bedugaszolunk és elteszünk. Alkal-

mazáskor veszünk 1 litert ebből a vegyületből 100 liter vízre és evvel a rózsákat este permetezzük. Két- vagy háromszoros permetezés után a penész nyoma se látható.

Legjobb, ha ezeket a permetezéseket tavasszal végezzük, ha a rózsáknak hajtásai még csak pár centiméter hosszúak; a penész akkor aligha fog mutatkozni.

Rózsaszörp.

Friss rózsaleveleket finomra zuzott cukorral felváltva szélesnyakú üvegbe (legjobb a befőttes üvegek) rakunk. Az üveget légmentesen elzárjuk és a napsugaraknak pár napra kiteszjük, mialatt többször erősen rázunk rajta. Ezután pedig sötét helyre tesszük. Az egészet akkor finom szitára hozva a leveleket könnyedén sajtoljuk, hogy a nedv a szita alatt lévő edénybe folyjon. A nedvet most már üvegbe öntjük, ezt jól bedugaszoljuk és hűvös helyre állítjuk.

Millenniumi kiállítás.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás területén az építkezések immár befejezésük felé közeledvén, hogy a belső berendezés módja, álványok, szekrények stb. elhelyezése felől a kiállítási iroda igazgatósága kellőképpen tájékozva legyen, az ezredéves kiállítás VI. csoport 7-ik alcsoportjának elnöksége felszólítja hazai kertészetünk művelőit (kerttulajdonosokat, mű- és kereskedelmi kertészeket s a kertészeti gyakorlattal kapcsolatos összes szakmunkákkal foglalkozókat), hogy esetleges bejelentési szándékukat az igénybe veendő terület pontos megemlítésével a kiállítási iroda igazgatóságának mielőbb bejelenteni el ne mulasszák, mivel a bejelentés késedelmé esetleg meg nem változtatható akadályokat, nehézségeket gördíthetne a további munkálatok elé a kiállítás hátrányára.

B u d a p e s t, 1895. április hó 20-án.

Emich Gusztáv s. k.,
bizottsági elnök.

Kérdések és feleletek.

Kérdés: Téli rózsaszaporításra egy kis hollandi szekrényem van, melynek magassága 25 méter, szélessége 25 méter, hossza 4 méter. Dupla deszka borításból áll a fala és lótrágyával van melegítve

s az egész le van mélyítve a földbe. Ezen szekrényben első évben jól sikerült a rózsaszaporítás, a második évben már sok baj volt a penészszerűség miatt az eddig egysoros deszkafalra még egy sor deszkát szegeztettem s így most két sor vastag deszka oldala van. Mégis az idén újra erősen fellépett a penész.

Természetes, hogy ez csak a túlságos nedveségtől lehet s azért nagyon keveset öntözöttem, de dacára a kevés öntözésnek, mégis nagy volt a belső nedvesség, mit úgy magyarázok, hogy a januári nagy hidegekben a külső és belső hőmérséklet közti nagy differentia folytán lecsapodásból keletkezett ezen nedvesség. A penész erősen dolgozván, hogy rózsaszaporításaimat megmentssem, egy kis vas kályhát állítottam be s ezáltal szárazabbá tétetvén, a levegő a penész káros hatása is jelentékenyen csökkent. Ha azonban rendesen fűtve volt a kis kályhában, akkor egyrészt sok volt a meleg, más részről oly száraz lett a levegő, hogy nem volt meg az összeforradáshoz szükséges nyirkos levegő. Mindazonáltal így legalább megmentettem azon ojtványaimat a penész elől, melyek már össze voltak forradva és erősebbek voltak.

Jövőre a penész (ha hasonlók maradnak a körülmények) fűtés nélkül ismét fel fog lépni, fűteni pedig nem lehet majd az ojtás alatt; mit kelleni tehát tennem, hogy a penész fellépését meg bírjam gátolni, mert ha már látható, akkor későn van ellene küzdeni.

E végből a következő kérdéseket vagyok bátor tenni:

1. Lehetséges-e az, hogy azért túl nyirkos a levegő a rózsaházban, mert annak falait képező deszkázat öreg deszkából van, a melyen a trágyagőz és külső nedvesség könnyebben átadhatja magát?

2. Miként lehet a penész fellépését illetve a nagy nedvességet megakadályozni, úgy hogy azért ne legyen mégsem túlságos száraz a levegő? De a jelenlegi berendezés mellett.

3. Elhárítható volna-e a baj, ha a rózsaház vázát képező gerendák belül is bedeszkáztatnának s az ez által keletkezendő körülbelül 20 cm. szélességű üresség valami izoláló réteggel, például homokkal, hamuval kitöltetnék?

4. Ha a rózsaház falai egy sor vastagságú téglából készülnének, elegendő volna-e akkor a trágyával való melegítés, vagyis képes volna-e a lótrágya az egy sor téglavastagságú falon át kellő fokú meleget előállítani?

Végül 5-ször a rózsák téli szaporítására (eltekintve a költségesebb víz- vagy gőzfűtéstől), melyik és milyen szaporító hely a legjobb és miként legyen az elkészítve?

Vimmer Kálmán.

ÁLTALÁNOS KERTÉSZET.

Három új Solanum.

A Solaneae család minden-
esetre legdíszesebb alakjait
mutatja a Solanumfaj, de
akárhány van olyan is közte,
mely legkevésbé sem tehet
szert az ajánlásra. — Való-
ban szép alakjai, melynek
túlnyomó része Amerikában
honos, egyrészt gyönyörű
növése, másrészt pedig bájos
virágai és pompás levélzete
által jogos feltűnést keltenek.
Ujabbán három faj izgatja
fel a kedélyeket, ezek pedig:

1. **Solanum Rantonetti**, a
bokros, kékvirágú Solanum.
Szirmai gyönyörű ég kék-
színűek, a bázison sárgák.
Pompás, mintegy két lábnyi
magas, tömött bokrot képez,
mely egész nyáron át folyton
hoz virágot. Ép oly kitűnő a
cserép tenyésztésben, mint
a szabad földbe és hatalmas
versenyfőrsa a pelargonium-
umnak.

Solanum Wendlandi.

2. Solanum Seafortianum.

Egyike a legjobb új növények-
nek, mely valóban megér-
demli, hogy tenyésztessük.
Minden tekintetben fölséges
növény; erős növéssű, kúszó,
pompás levélzettel és gyö-
nyörű virágokkal, melyek
fürtöket képezve, kékszinűek,
aransárga hím-szálakkal és
a nyár folyamán százas
számmal is nyílnak.

3. **Solanum Wendlandi**. E
harmadik Solanum faj ke-
vésbé új, mint ismeretlen.
Alig látni másutt, mint bo-
tanikus kertekben, pedig
meghálálna tenyésztését az
uradalmi vagy kereskedelmi
kertészeknek is, mert gyönyö-
rűen kúszik, befűdi az egész
üvegházat s óriási mennyi-
ségű, pompás kék, világos
sávokkal ellátott virágokat
hoz, melyeknek szépsége
ritkítja a párját.

Solanum Seafortianum.

Solanum Rantonetti.

Ibolyatenyésztés.

Egy szegény virággyermek, mely annyira bele tudta magát hízelegni mindenki szívébe, hogy mindig megkívánjuk; tomboljon a vihar és a hózivatar a hogyan akar, a kertész jól vigyáz rá és világos üveg alatt langyos hőfok mellett virágzásra hozza és az egykori szerény ibolyából első rangu kereskedelmi növény lett, mely ezer és ezer forintot hoz a kertészeti kereskedő életbe.

Régi ibolyatenyésztők tapasztalatai szerint az ibolya a nem nagyon kemény és nem is túllaza talajt kedveli. Homokföld, vagy kavicsos és sziklás talaj époly keveset ér, mint a nehéz, áthatlan agyagtalaj. Legjobb a jól trágyázott, táplálékony kerti föld, melyet azonban legalább is minden két esztendőben változtatni, ősszel előzetesen mélyre átkapálni és jól trágyázni kell; nehéz talajra ló-, könnyűre marhatrágya alkalmazandó; műtrágyát ott használjunk, a hol természetes nem áll rendelkezésünkre; mi bizonyára még soká a természetes trágya mellett maradunk. Az ibolya alacsony hőfokot és nedvességet szeret, míg forróságot és szárazságot kevésbé bír el és fiatal növény korában ily körülmények között meg sem él, tehát csak április—májusban terem, nyáron át pihen és csak szeptembertől kezdve hajt ismét; azért tanácsos az ibolyának kissé árnyékos helyet adni és sohasem állítani forró, napsugaras helyekre. A forró évszak kezdetével az ibolya gyakran vörös pókot vagy más levébetegséget kap, minek ellenében szorgalmas és erős öntözés sikeresen alkalmazható. A Chilisalpetert kitűnő trágyának és jó ellenszernek mondják.

A szaporítás legalkalmasabb ideje október elején van, midőn is a dugványok az anyanövényről lemetszetnek és négyesével állíttatnak egy nagy edénybe. Az edényeket nem túlmély szekrénybe állítsuk és gondoskodjunk az időjárás követelményei szerint árnyékról és öntözésről. Itt a dugványok jól meggyökeresednek és aztán itt maradnak télen át, deszkák és szalma által stb. könnyen megvédvé.

A tavaszi virágzás után azonnal egy erre szánt ágyba ültethetők a szabadba, hol erős bokrokká nőnek. A legszokásosabb szaporítás a tavaszi, midőn a dugványok a virágzás után le lesznek választva, máskülönbön azonban egészen a fentemlített módon járunk el. A növényeknek azonban teljes meggyökeresedésükig májusig—júniusig állva kell maradniok és csak akkor kerülnek elültetés végett a szabadba, a minek az a hátránya van, hogy ép akkor kezdődik a forró nyári évszak, az ibolya növése megnehezítettetik, minek folytán a későbbi fejlődés is meg lesz zavarva. A szétválasztás általi szaporítás is nagyon jónak

— de nem a nagybani szaporításra — tekinthető. Ez a virágzás után eszközöltetik, mikor is a nagy bokrokat 2—3 részre választjuk és az előkészített, mélyre ásott ágyakba ültetjük. Magánosok részére, kiknek nincs szüksége oly nagy mennyiségre, ezen eljárás a legajánlatosabb és legbiztosabb.

A magvak általi vetés szintén jó és kora ősszel eszközözendő. Nagy termelők azonban nem szokták növényeiket magvakból nevelni, mivel a fajok degenerálódnak és különben sem maradnak oly állandók, mint a dugvány-tenyésztéssel nyert növények.

Ha az első napsugarak a felső földréteget átmelegítik, az ibolyaágyak újra átáshatók. Áprilisban a már az előző ősszel előkészített, cserepekben álló dugvány-növények 1½ m. széles ágyakba ültetettnek 5 sorban, minden növény 25 cm. távolságra egymástól. A tavaszi dugványok azonban csak akkor, ha már jól kifejlett gyökérgömbbel rendelkeznek, a mi rendszeren május—júniusban történik; ép úgy lesznek ültetve is, de csak 10 cm. távolságban. Azonban gondot kell viselni gyakori öntözésről és szorgalmas kapálásról.

Magyarországban, hol a fű- és gaz oly rendkívül erős mértékben terem, okvetlenül 6-szor kell kapálni, míg Ausztriában és Németországban többnyire 3-szoros kapálás is elegendő.

Az ibolyák üdészete nem jár oly nagy nehézségekkel, mint sok más téli virág. Sok világosság és egyenletes meleg a két főkövetelmény. A hajtathoz többnyire tartályokat veszünk, melyekbe az ibolyák szeptember vagy október végén kiültetettnek. Sűrű locsolás és árnyékkal való ellátás gyors fejlődést eszközölnek; télen át e tartályokat deszkákkal és lombbal stb. fedjük be. Ha a szekrények 3—40 hidegre be is fagnak, azért ez nem jár hátránnyal a növényekre. Január közepén megkezdhető a hajtathoz. A módszer, melyet itt közlök, nálunk már régóta dívik és még mindig a legegyszerűbbnek, legolcsóbbnak és legjobbnak bizonyult. A szekrény közötti utakat 2 jó ásósúrásnyira kiemeljük s a földet félre tesszük, hogy később ismét feltöltésre használhassuk. Az utak rendszeren 1 méter szélesek. A nyert szabad teret friss istállótrágyával töltjük tele egészen a felső deszkavégig, az ibolyákat szépen megtisztítjuk és a szekrényekre ablakokat rakunk. Éjjelre szalmaterítőket és ládákat teszünk rá. Nyolcz nap mulva az ibolyaágy egész földanyaga át van melegítve és a bimbók éledezni kezdenek. Verőfényes időben szellőztetni kell, mert a friss levegőt az ibolya mindenképpen felett szereti. — Ha csak félig-meddig megendedi az időjárás, a szekrényeket fel kell fedni, hogy világosság jusson a növényekhez. Verőfényes téli időben gyakran teljes virulásban voltak ibolya-szekrényeink; egészen

kéknék látszottak, a mi oly siker, minót cseréptenyésztésnél lehetetlen elérni. Legkittünőbb fajokként ismeretesek Glück javított hajtatási ibolyája, a boroszlói, az Augusta, a hamburgi és a Bismarck ibolya. Az orosz The Czar és a pármái ibolya nem sokat érnek az üzdészetnek, de mint tavaszi virágok nagyszerűek.

A champignontenyésztés Párizs kőbányáiban.

Wendisch Ernőtől Berlinben.

Hiszen már sokat írtak és beszéltek a párizsi champignontenyésztésről, hanem azért bizonyára csak kevesen ismerik ezen fontos tenyésztés részleteit behatóbban, vagy csak legfeljebb halomból ismerik, mert nem mentek le a Párizsban elhagyatva álló kőbányákba a Szajna bal partján, oda, ahol a felcsigázott képzelet csak rablók és gyilkosok búvóhelyeit sejtí. Alig is lehetséges a champignontenyészték nagyszerűségéről tökéletes képet alkotni, ha nem volt meg magunknak adva az alkalom, — és azt mondhatnám, a bátorság, az alvilág e kertjeit megszemlélni. Kényelmetlen és törekeny létrákon szállunk le, mint valami bányába, és még ez az alkalom sem nyílik könnyen, mert minden tenyésztő munkamezejét és módszerét mint rejtett kincset őrzi a folyton kíváncsi külföldiek előtt, és legalább is jó borralalóra van szükség, hogy leszállhassunk ez alvilágba annélkül, hogy valami különös magyarázatokra legyünk kénytelenek számolni.

Párizs régi Carrières-jei (kőbányák) ezek, névleg Argenteuil, Serres, St. Cloud, Mendon, Vitry stb. környéke, melyekből századok óta kerül ki Párizs és környéke számára az építési anyag, melyekben ma a Champignon tenyésztését üzik.

Ha nem határolná el minden tenyésztő saját akarata szerint területét, a kőbányákban mérföldnyi sétákat lehetne tenni, sőt tetszés szerint akár a felső, akár az alsó emeletekben, mert Párizs felől az egész talaj alá van ásva, és folyton új meg új bányákat raknak. Sőt még ott is, ahol évekkkel ezelőtt nem tartották érdemesnek köveket ásni, ma, miután a helyek mások kezeibe mentek át, újra kezdenek bányákat rakni.

A champignontenyésztők többnyire csak bérli e kőbányáknak, és a szerint amint ezek fekvése többé vagy kevésbé kedvező, azaz ama előnyöket nyújtja, melyek a tenyésztésnél jó eredményre vezetnek, többé vagy kevésbé nagy bérösszeget fizetnek.

A tenyészhelyekhez szolgáló bejárat rendszeren egy 2—2½ m. átmérőjű kútalakú lyuk, melyen keresztül létraféle eszközön juthatni a mélységbe. E létra majdnem függőlegesen van a közetnek fektetve és csak fent meg alul van megerősítve

úgy hogy e szállítási eszköz a le- és felszállás alkalmával meglehetősen ijesztő módon inog.

Trágyát és más anyagot kosárban szállítanak csigák segítségével. E földalatti boltok mélysége nagyon különböző, 30-tól 40 méterig és még azon túl is váltakozik, sokszor több emeletet is találunk egymás felett, melyekbe mindannyiba egy bejáró nyíláson át juthatni. A bejáró lyuk felett rendszeren egy kis, fából való torony van alkalmazva zárható ajtóval, gyárkéményhez hasonlóan, mely arra szolgál, hogy a felyősokon a léghuzamot elősegítse, de arra is, hogy a tolvajokat távol tartsa.

A champignontenyésztéshez következők az előkészületek:

Friss lótrágyát különösen nehéz és száraz táplálékkal táplált lovaktól, — a szabadban a bejárat közvetlen közelében 1 méter magas és tetszésszerű szélességű dombokká raknak, ezeket száraz időjáráskor minden 2—3. nap jól megöntözik, nyolcz naponként egyszer átkapálják és ezt addig folytatják, míg egyenletesen majdnem félkorhadásba ment át. Az így elkészített trágyát a bejáró nyíláson át a mélységbe dobják és onnan a bejáratától sugárszerűen szétágazó folyosókra egyenletesen széthordják: itt ez 40—60 cm. széles és ép ily magas (en dos d'âne, amint a francia mondja), a csúcson még körülbelül 10 cm. széles halmokká lesz alakítva és keményre verve a folyosók oldalain. A folyosók szélessége szerint, mely 1—3 méter között váltakozik, még a folyosók közepén is több halmot alkalmaznak, és minden sor között csak 30 cmnyi utat hagynak, mert a teret lehetőleg ki kell aknázni. 3—4 hét elteltével, amint a dombok, melyek néha százával sorakoznak egymás mellett, egyenletesen átmelegedtek, kezdődik az úgynevezett „spékelés“ —, azaz mindkét oldalon, körülbelül 15 cmnyire az út talajától kezdve, 20—24 cmnyi közökben és két sorban amint ez sok tenyésztő teszi, a kötelékbe a kézzel lyukakat csinálnak és ezekbe nagyságuknak megfelelőleg rakatnak a gombacsirák (Champignonbrut). A domb tetejét nem vesszük használatba, mert ezen nem terem meg semmi sem. Ha 10—12 nap mulva azt venni észre, hogy a gombacsira jól eloszlott a dombban, amit onnan lehet megtudni, hogy ezt gombafonalak fonják át, akkor a trágyadombokat 2—3 cm. vastag földréteggel takarják le és ezt valami lapáttal gyengén odaszorítják. A föld könnyű, sovány, finomra szitált és ment minden szerves alkatrésztől. Ha azonban azt venni észre, hogy a gombacsira nem eléggé oszlott szét, akkor új gombacsirát rakunk és a föld felhantolásával újra 15—20 napig várunk.

Amint most a földet rátakarták, főgond fordítandó arra, hogy egyenletesen nedves maradjon, minden túlzás azonban kerülendő és szárazság esetén csak az utak és a dombok alsó részei locsoltat-

nak. A felső részek ezáltal magától maradnak nedvesen. 14 nap vagy 3 héttel a föld felrakása után a fiatal champignonok borsónagyságban tünedeznek elő legelőször azokon a helyeken, ahol a gombacsirát berakták és egymástán az egész területet elborítják, úgy hogy a dombok oly színben tűnnek fel, mintha számtalan nagy borsót szórtak volna szét rajtuk. Ujabb 14 nap elmulta után kezdődik az aratás. Tudvalevőleg mindig csak a legnagyobbakat szakítják ki tövestül és sohasem vágják, mert a visszamaradó tövek a fiatal gombok további fejlődését megakadályoznák és rothadást is idézhetnek elő. Azon helyeket, ahol champignonokat törtek ki, újlag földdel tömnek be, tekintettel a többi utódra, mivel 2—3 hónapig mindig egy tenyészetből aratnak. Többnyire minden második nap délutánján a legnagyobb gombokat kivesszik, mielőtt még kinyílnak, és másnap kora reggel kocsin viszik Párizs vásárcsarnokaiba.

(Vége következik.)

A rézgáliczoldat mézkeverékkel perme- tezt szőlőlevelek megetetése.

Ausztria-Magyarország mezőgazdasági és állatorvosi köreiben néhány év óta a kérdés, vajjon a szőlőleveleknek, melyek a peronospora ellen rézgáliczoldat — mézkeverékkel permeztettek, étetésre való felhasználása ajánlatos-e vagy nem, meg lett oldva és magyarázva. A bécsi cs. és kir. katonai állatorvosi intézet évek előtt fordult a börttermelő vidékeken gyakorló állatorvosokhoz azon kéréssel, hogy az illető járásokban szerzett tapasztalataikat közöljék. Sok előkelő állatorvos nyilatkozatot adott e tekintetben, mely ítéletek összegezve a következő fontos eredményt adják és Schmidt Tódor úr, a bécsi cs. és kir. állatorvosi intézet aszisztense által nyilvánosságra hoztattak.

„Számos állatorvos ismer eseteket, hogy az ily permeztett levelek megetetése általában meglettek megezve, vagy, hogy az emésztési szervezetenek működése zavarva lett. Azon levelek, melyek a permeztés folytán kékes kérget mutattak s ettől nem lettek megszabadítva, rossz következményeket okoztak. Ha az utolsó leöntés után eső állt be és az oldatot lemosta, kevesebb, sőt néha semmilyen zavarok nem fordultak elő az állatokon.

Nagy mértékben fordultak elő mérgezések Dalmáciában az őszi legeltetés alatt, hol szőlőkeretekbe eresztették az állatokat, s ezeken 1—2 nap mulva az emésztési szervek gyulladása vagy kólikák léptek fel, melyek Sebemco, Siuj és Spalato kerületekben sokszor halállal végződtek, a mint azt Sowa Ferencz, a dalmáciai országos állatorvos jelentette, s a minthogy Délmagyarország más vidékeiről is jelentették és elővigyázatra intettek; különösen eső nélküli években és leszárványodott, kiéhezett állatoknál, kiknek ez főtáplálékát képezi és nemesak mint mellékétek használtatik.

II. Nemzetközi kertészeti kiállítás, Drezda 1896. május havában.

Folyó év kezdetén a II. nemzetközi kertészeti kiállítás — Drezda 1896. május hóban, — tárgysorozata jelent meg, és minthogy valamely kiállítás programja némileg résztvevésre való felhívást jelent, a következő észrevételeket fűzzük hozzá. Az 1887-iki program tartalmának szövegezésével szemben, — amelynek azonban szintén meg volt az az előnye, hogy minden csak helyettesíthető idegen szót kikerült, — ez alkalommal nagyobb rövidség és első sorban — azelőtt nélkülözött nagyobb határozottság jutott érvényre a kifejezésekben, am: úgy a kiállítóra mint a bírálókra nézve is egyaránt kellemes kell hogy legyen. Minden „legalább“, „legkevesebbé“ és „azonnal“ a feladatot nehezzé teszi, de ha azt mondjuk, hogy „100 azalea 50 fajban“, akkor minden fölből fölösleges és ennél fogva kellelten. Az egyes beküldések egyöntetűsége számára, nagyságra stb. nézve a legnagyobb fontossággal bír a bíráló bizottság gyors és igazságos ítéletére nézve. A pályázatok és pályadíjak mennyisége tekintélyes és ha a résztvétel megint hasonló módon nyilvánul mint 1887-ben, akkor ugyancsak helyről kell gondoskodni. 70 nagy nyolczadrétív oldalon 481 különféle pályázatot találunk (körülbelül 90-nél többet, mint 1887-ben), melyeknek nagy számú érmet szántak. Tisztelet- és állami díjak megint kitátásban vannak. Bővebbet a program függeléké hoz, mely az 1896. év elején fog megjelenni. Az európai főtenyészetre elegendő tér kínálkozik. Pálmákra 17, orchideákra 15, anthuriákra 7, kaméliákra 5, azaleákra 20, rhododendronokra 16, rózsákra 29 és a meleg- és hidegházak egyéb különféle növényeire és cserjékre meg nyári növényekre stbre megfelelő mennyiségű pályadíj van kirva. Gyümölcs- és díszfákra és bokrokra, tobozhordozókra és különféle faiskola-szerekre 70 pályadíj, virágkötészetre és csoportosításra körülbelül 35, gyümölcs- és főzélékre triss és szárítottakra 27, télikertekre, melegházakra és kertészeti szerekre 30, kertészetre, rajzokra, gyűjteményekre és kertészeti iratokra 15, gépberendezésekre 7 díj van kitűzve.

A határozmányokból kitűnik, hogy más kiállítások szokásaival ellenkezőleg minden kiállított növényen és tárgyon még a pályabíralás előtt a kiállító nevével ellátott tábla alkalmazandó.

Cserépnövényekre nézve a jelentkezésnek ápril 10-éig, faiskolaszerekre, melyek kiültetendők lesznek, márczius 10-éig, üvegházépítmények és kertészeti berendezésekre nézve 1896. január 1-éig kell megtörténniök. Jelentkezési ivenk a függelékhez csatoltatnak és kívánatra a II. nemzetközi kertészeti kiállítás üzletvezetősége által — Drezda Glacisstrasse 7. — díjtalanul küldetnek szét.

Prince A de Wagram

Kaiserin Victoria

188

Paul Metz